

ELŐTERJESZTÉS
közösségi költségvetés koncepciójáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Jóváhagyott előterjesztés

2025 OKT 14.

Átvett: *dlu*

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete a 98/2025. (III. 27.) számú önkormányzati határozatával fogadta el az Önkormányzat 2025-2029. évekre vonatkozó Gazdasági Programját. Ebben a stratégiai dokumentumban elérendő célként fogalmazódott meg többek között a részvételiség, a lakossági szerepvállalás erősítése, melynek egyik legfontosabb eleme a közösségi költségvetés folyamatának bevezetése. Az Önkormányzat szándéka szerint a jövő év folyamán Rákospalota, Pestújhely és Újpalota lakosai lehetőséget kapnak a kerület fejlesztését szolgáló innovatív javaslataik benyújtására, melyek a szakmai munkacsoportokkal való többkörös egyeztetéseket követően végül szavazólapra kerülnek. Mindez első lépése lesz annak a tanulással is járó folyamatnak, mellyel közép- és hosszú távon kiszélesítjük közösségünk döntéshozatali körét.

A dél-amerikai gyökerekkel rendelkező közösségi költségvetés fogalma hazánkban sem ismeretlen, hiszen több település és fővárosi kerület már évekkel ezelőtt gyakorlati szintre helyezte ezt a demokráciaépítő gondolatot. A közvetlen szavazási lehetőség révén a helyiek maguk dönthetnek a kerület jövőjét érintő fejlesztési javaslatokról, amelyekkel pontosabban lehet reagálni a felmerülő szükségletekre és igényekre. Fontos eszköze ez az állampolgári tudatosság növelésének, amely által a lakosok aktív döntéshozói szerepkörbe kerülhetnek. Ennek köszönhetően az Önkormányzat működése közelebb kerül az itt élőkhez, közérthetőbbé válnak a mindennapi folyamatok, növekszik az intézmények iránti bizalom is.

A közösségi költségvetés folyamata hat szakaszra különíthető el. Az előkészítés során meghatározásra kerülnek a szükséges szabályozási keretek, feltételrendszerek és munkafolyamatok, a szakmai stáb számára pedig felkészítőanyagok készülnek. Az ötletbeadási-ötletgenerálási szakaszban kerülnek összegyűjtésre a közösség igényeihez illeszkedő javaslatok. A lakosság a javaslatokat online és személyesen, papíralapon egyaránt benyújthatja. Ehhez a folyamatrészhöz az Önkormányzat help-desk segítségnyújtást is biztosít, továbbá személyes beadópontokon garantálja a megfelelő színvonalú tájékoztatást. Ezt követi a beérkezett ötletek szűrése, szakmai értékelése. Az Önkormányzat honlapján mindegyik beérkezett javaslat sorsát figyelemmel követhetik az érdeklődők. A szakirodák, munkacsoportokkal való többkörös egyeztetési folyamat eredményeként áll majd össze a végleges szavazólap. A kerületi lakosoknak, hasonlóan az ötletbeadási-ötletgenerálási szakaszhoz, online és papíralapon egyaránt lehetőségük lesz szavazatuk leadására, véleményük közlésére. A legnagyobb támogatottságot szerző ötleteket végül az Önkormányzat megvalósítja. A nyertes javaslatok beadói ebbe a szakaszba is bevonásra kerülnek, ahogyan az érintett egyéni képviselők szintén tájékoztatást kapnak a körzetükben

megvalósuló projektekről. A kivitelezés állása a honlapon folyamatosan követhető lesz. A közösségi költségvetés folyamatát a monitoring és értékelési szakasz zárja le. Ennek szerepe úgyszintén jelentős, hiszen az első év tapasztalatai, visszajelzései alapján a következő években a helyi igényekhez még jobban igazodó rendszer kerülhet megvalósításra.

A honlapon elérhető, rendszeresen frissülő információknak köszönhetően a közösségi költségvetés folyamatának egészét transzparencia jellemzi – az ötletek benyújtásától kezdve, a szavazáson és az értékelésen át – a győztes projektek megvalósításáig. A nyertes javaslatok beadóival az Önkormányzat felveszi a kapcsolatot, így valóban aktív szereplőként követhetik végig, amint elképzelésük valósággá válik.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2025. október 14.

Cserdiné Németh Angéla
polgármester

1. Melléklet:

1. Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata közösségi költségvetésének koncepciója

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység:

Polgármesteri Kabinet

2025. október 9.

Aláírás: [Signature]

3. Bizottságok:

Kerületfejlesztési Bizottság, Népjóléti és Kulturális

Bizottság, Pénzügyi Bizottság

4. Egyeztetésre megküldve:

Közgazdasági Főosztály

2025. október 14.

Aláírás: [Signature]

5. Jegyzői láttamozás:

2025. október 14.

Aláírás: [Signature]

6. Meghívandók:

külső szervezet képviselői

7. Háttéranyag

a Polgármesteri Kabinetben található.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a 2/...-.../2025. iktatószámú előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja a közösségi költségvetés koncepcióját.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. október 30. (döntésre)

Jogszabályi hivatkozások:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi. CLXXXIX. törvény 6. §-a.

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Képviselői Csoportnak
leadva:

2025 OKT 14.

Alvetve:

Törvényességi

felülvizsgálatra érkezett:

2025 OKT 14.

..... hó-n

KÖZÖSSÉGI KÖLTSÉGVETÉS KONCEPCIÓ BUDAPEST XV. KERÜLET

Mi a közösségi költségvetés?

A közösségi költségvetés egy olyan részvételi folyamat, amelyben az itt élők beleszólhatnak abba, hogy a kerület költségvetésének egy részét mire fordítsák. Azon túl, hogy a közösségi költségvetés hozzájárul ahhoz, hogy az itt élők valódi igényeire direkten reagáló fejlesztések tudjanak megvalósulni, egyben egy helyi közösségépítést, társadalmi bevonást erősítő eszköz is, mely a hagyományos közösségi bevonás mellett konkrét forráskeretet érintő döntést ad a lakosok kezébe. Az eredetileg a braziliai Porto Alegre-ből származó közösségi költségvetés eszközt Budapest főváros és több budapesti kerület is sikerrel alkalmazta már.

Fontos célja, hogy ne csak a döntéshozók határozzák meg a fejlesztések irányát, hanem a kerület közösségének tagjai is javaslatokat tegyenek, szavazzanak és bevonódjanak a döntéshozatali folyamatba is. Így a lakosság közvetlenül befolyásolhatja, hogy milyen projektek valósuljanak meg. Ezzel ténylegesen a lakossági igényeire direkt módon reagálni képes fejlesztések valósíthatóak meg.

A közösségi költségvetés nem csupán a pályázatok beadásáról és a szavazásról szól. Fontos szerepe van abban, hogy előmozdítsa a közösségi döntéshozást, a társadalmi interakciókat, erősítse a helyi identitást és lépéseket tegyen a közösségi ötletgenerálás felé, erősítve ezzel az itt élők társadalmi bevonódását és a részvételiség beépülését a kerületi önkormányzat működésébe.

Tervek szerint a közösségi költségvetés nem egy egyszeri lehetőséget nyújt, hanem egy évente ismétlődő pályázati rendszer keretein belül biztosít lehetőséget a közösségi fejlesztési ötletek megvalósítására.

A közösségi költségvetés előnye, hogy erősíti az állampolgári részvételt és a bizalmat az önkormányzat iránt, hiszen az emberek saját ötleteik megvalósulását láthatják. Emellett lehetőséget ad arra, hogy a helyi igények és problémák közvetlenül megjelenjenek a döntéshozatalban. Így a kerületrészek és a közösségek fejlődése jobban igazodik a lakók valós szükségleteihez.

Úton a részvételiség felé

A Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2025-2029 közötti időszakra szóló Gazdasági Programjában elköteleződött a részvételiség és a társadalmi egyeztetés mellett, mely egy több éves tanulási folyamaton alapul. Ennek első lépéseként tervezi megvalósítani közösségi költségvetését. Maga a költségvetés azonban csak egy induló eszköze annak a közép-hosszú távú folyamatnak, melynek célja a közösségi bevonás és a részvételiség felépítése, a közösségi döntéshozás kiszélesítése.

Az elindításra kerülő közösségi költségvetéssel megindítja a kerület azt a tanulási és építkezési folyamatot mely elősegíti a helyi demokrácia megerősítését, képessé teszi a kerület lakosait arra, hogy részt tudjanak venni a döntéshozatalban és elősegíti, hogy a kerület olyan helyé váljon, amelynek vezetése aktívan integrálja folyamataiba a társadalmi döntéshozást és a bevonást. Ez által bekerül a részvételiség az itt élők fogalomtárába, meghonosodik az aktív és közösségi cselekvés, közelebb hozva az Önkormányzat működését az itt élők mindennapjaihoz.

A részvételiség rendszerének felépítése egy több éves folyamat, mely az alábbi szakaszokra tagolódik és folyamatosan bővülve és fejlődve jut el a széleskörű bevonás kialakításához.

- Az első év a közösségi költségvetés pilot jellegű megvalósítását tűzi ki célul, projektjellegű alapokra építve, melynek célja az ismerkedés a részvételiség és a közösségi költségvetés folyamatával. Ennek során hangsúlyos feladatot jelent, hogy a megvalósítás folyamata kialakításra kerüljön, illetve, hogy tovább erősödjön az aktív párbeszéd az itt élők és az Önkormányzat között.
- Ezt követően, a folyamatos monitoring és visszacsatolás mellett, van lehetőség arra, hogy a bővüljön a részvételiség intézményrendszere, valamint erősödjön a bevonás a folyamat során. Ennek keretében a közösségi költségvetés mellett elindul a civil-önkéntes kapcsolatok kialakítása, valamint az ötletgenerálás folyamatának részvételiségen alapuló erősítése.
- A közösségi költségvetés továbbvezetése mellett a következő lépés során megindulhat a kapcsolódó közösségi események szervezése, a költségvetésen túlmutató, a helyi bevonódást és identitást segítő események és rendezvények szervezése, kitekintve más feladatokra és ügyekre is.
- A részvételiségen alapuló folyamatok szélesítése érdekében ezután meg tud valósulni a tapasztalatok áttételése más önkormányzati folyamatokba, amivel szélesíthető a részvételiség köre és témája.

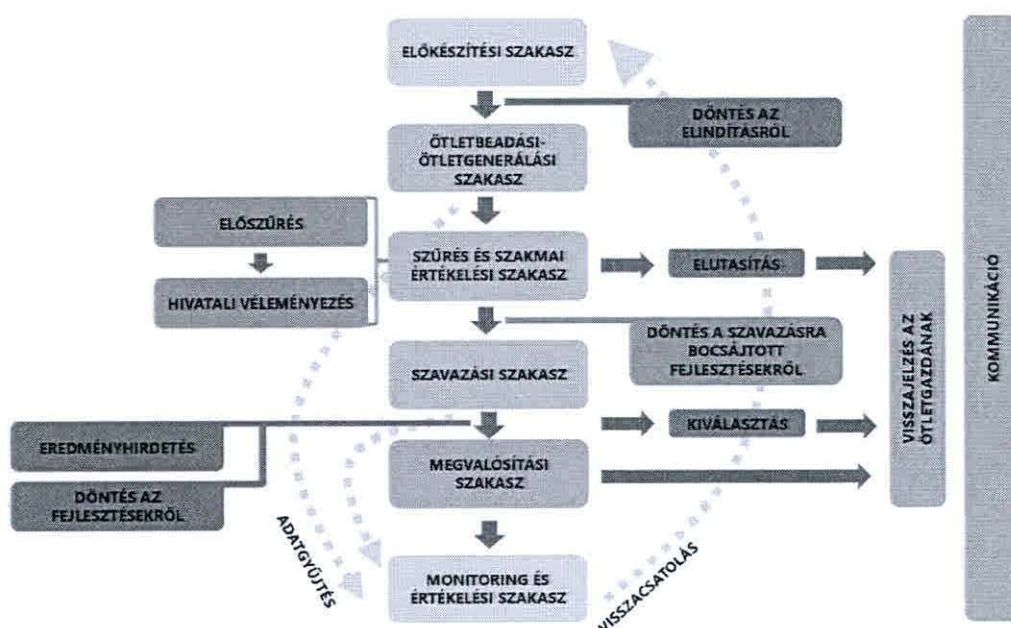
Ezen célkitűzések elérése érdekében a közösségi költségvetés első évében is már egy átlátható folyamat kialakítása a cél, ami biztosítja a kellő mértékű transzparenciát mind a szavazás, mind a döntéshozás, mind a megvalósítás során.

Közösségi költségvetés folyamata

2025-ben az Önkormányzat bevezető pilot jelleggel indítja el közösségi költségvetését. A közösségi költségvetés folyamatának kialakítása az első évek tapasztalatai alapján folyamatosan monitoringozandóak és pontosítandóak, annak érdekében, hogy egy, a helyi igényekhez illeszkedő, jól működő és sikeres megvalósítási folyamat legyen kialakítható.

A közösségi költségvetés folyamata 6 szakaszra különül el:

1. Előkészítési szakasz
2. Ötletbeadási-ötletgenerálási szakasz
3. Szűrés és szakmai értékelési szakasz
4. Szavazási szakasz
5. Megvalósítási szakasz
6. Monitoring és értékelési szakasz

1. ábra XV.
kerület
közösségi
költségvetés
folyamata 2025-
2026-ban

1. Előkészítési szakasz

Szakasz célja: A közösségi költségvetés folyamatának előkészítése, a szükséges szabályozási keretek meghatározása, a megvalósítás feltételrendszereinek rögzítése, valamint az Önkormányzaton belüli munkafolyamat rögzítése.

Szakasz időigénye: 1-2 hónap

Tevékenységek a szakasz során

- Az Önkormányzat dönt a közösségi költségvetés megvalósításáról. Az erre dedikált forrást elkülöníti a költségvetésén belül.
- Rögzítésre kerülnek a közösségi költségvetés megvalósításának szabályai (ötletbeadás és generálás, értékelés, szavazás, megvalósítás, monitoring és értékelés).
- Meghatározásra és rögzítésre kerülnek az Önkormányzaton belüli megvalósítási folyamatok, meghatározva a főbb felelősöket.
- Operatív szabályok kidolgozása.
- Szükséges Önkormányzaton belüli legitimációs intézkedések meghozatala.
- Megtörténik a közösségi költségvetés elindításához szükséges jogszabályi megfelelés kialakítása (pl.: adatkezelési szabályzat, stb.).
- Kinevezésre kerül a közösségi költségvetés jogszabályon belüli operatív és politikai felelőse.
- Körzetek meghatározása: a meglévő városszerkezeti és kerületrészi adottságokra építve meghatározott körzetek definiálása, a pályáztatható ötletek területi lehatárolásának rögzítése.
- Projektjavaslat-űrlap kidolgozása.
- Felkészítő anyagok kidolgozása a szakmai stáb számára.
- Befogadható pályázatok paramétereinek meghatározása.
- A hatásmérés és visszacsatolás érdekében szükséges monitoring rendszer felállítása, indikátorok meghatározása.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Községi költségvetés megvalósítását támogató partnerségi és kommunikációs terv összeállítása.
- Községi költségvetés kihirdetéséről az indító tájékoztatás megkezdése.
- Online felület/honlap struktúrájának felállítása, elindítása, illetve későbbi években az előző év tapasztalatai és monitoringja alapján a honlap frissítése és aktualizálása.
- Közérthető tájékoztató és szóróanyagok kidolgozása.

2. Ötletbeadási-ötletgenerálási szakasz

Szakasz célja: Községi részvétel megvalósítása keretében, jó minőségű, a község igényeihez illeszkedő fejlesztési ötletek összegyűjtése, ötletgenerálás és projektösztönzés.

Szakasz időigénye: 4-8 hét

Tevékenységek a szakasz során

- Online felületen történő ötletgyűjtés.
- Help-desk segítségnyújtás biztosítása.
- Ötletgeneráló workshopok rendszerének kialakítása.

- Offline ötletbeadás rendszerének meghatározása, helyszínek kijelölése, megfelelő tájékoztatás nyújtása a beadási pontokról.
- Tájékoztatás az offline beadó pontokon lévő személyzet számára (Mi ez? Mit kell vele csinálni? Hogy működik?).
- Offline nyomtatványok elkészítése.
- Kapcsolódó és társrendezvények azonosítása, bekapcsolódási pontok meghatározása.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Toborzás és médiakampány a teljes szakasz alatt.
- Folyamattájékoztatás.
- Ötletek előbírálata után (sértő tartalmak kiszűrése) megjelenítés a honlapon.

3. Szűrés és szakmai értékelési szakasz

Szakasz célja: Beérkezett javaslatok többkörös értékelése és szűrése, az Önkormányzat szakterületeinek részvételével, részint a folyamatba bevont részvételi munkacsoport révén. A szakasz eredményeként összeáll a szavazólap.

Szakasz időigénye: 1 hónap

Tevékenységek a szakasz során

A szűrési és szakmai értékelési szakasz háromrészs szakaszra különül el: 1. nulladik szűrés, 2. előszűrés, 3. szakmai értékelés.

Nulladik szűrési részs szakaszban

- Beérkezett ötletek közül a „troll”, trágár, sértő és gyűlöletkeltő megjegyzések, valós ötletet nem tartalmazó javaslatok kiszűrése.

Előszűrés részs szakaszban

- Beérkezett ötletek kiírásban meghatározott operatív feltételeinek való megfelelés vizsgálata. Ebben a szakaszban tartalmi bírálat nem történik.
- Javaslatok felkészítése a hivatali véleményezési folyamatra (többlatinformáció bekérése, ha szükséges, összevonások módosítások szakmai javaslatainak előkészítése).
- Véleményezés szempontjainak és formájának kialakítása.

Szakmai értékelési részs szakaszban

- Résztevéők kijelölése az osztályközi értékelési egyeztetésekre.
- Rendszeres értékelő egyeztetések tartása már az ötletbeadási-ötletgenerálási szakasz második felében.
- Véleményezés szempontjainak és formájának kialakítása, bírálati szempontok rögzítése határidők és felelősök kijelölése.
- Fórumok megszervezése, közös álláspont kialakítása az egyes hivatali egységek között.
- Fenntartás kérdésének kiemelt kezelése és szem előtt tartása.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Minden szakasz folyamatos kommunikációja.

- Nyomon követés biztosítása a honlapon keresztül.
- A folyamat előrehaladásának kommunikációja.

4. Szavazási szakasz

Szakasz célja:

A beérkezett, szakmai és közösségi szűréseken átesett ötletek közül a megvalósításra javasoltak kiválasztása közösségi szavazás keretében.

Szakasz időigénye: 4-6 hét

Tevékenységek a szakasz során

- Honlap szavazási felületeinek elkészítése.
- Visszajelzés a szavazásra nem bocsátottak számára.
- Szavazás lebonyolítása online és offline párhuzamosan.
- Szavazás módjának előzetes meghatározása (Ki szavazhat? Mennyit és milyen jellegű projektekre?).
- Offline szavazás megvalósításának kialakítása (helyszínek meghatározása, módszer kialakítása).
- A szavazás eredményei alapján a projektek rangsorolása.
- Eredmények kihirdetése, a lakosság megfelelő tájékoztatása.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Toborzás és buzdítás szavazásra.
- Kapcsolódó szórólapok és kiadványok elkészítése.
- Offline szavazás szükséges háttéranyagainak elkészítése.
- Kapcsolódó rendezvények azonosítása (potenciális kapcsolat).
- Civil szervezetek megszólítása.
- Állampolgárok „kampánytevékenységének” támogatása (pl.: benyújtóktól, küldöttektől videós kortesbeszéd megosztása).

5. Megvalósítási szakasz

Szakasz célja: A nyertes projekteket az Önkormányzat megvalósítja. A szavazás eredménye alapján a legnagyobb támogatottsággal rendelkező ötletek megvalósítása az Önkormányzat közösségi költségvetésének terhére történik.

Szakasz időigénye: projektfüggő

Tevékenységek a szakasz során (elindító feladatok)

- Tervezett fejlesztés önkormányzati felelősének kijelölése.
- Kapcsolatfelvétel az ötletbeadóval, bevonás módjának meghatározása.
- Lehetőség szerint az ötletgazda bevonása a megvalósítás során is.
- Önkormányzati rendelet és költségvetés módosításának előkészítése.
- Projektterv és projektütemezés elkészítése.
- Negyedéves/féléves belső előrehaladási irodaközi egyeztetések megvalósítása.
- Képviselők tájékoztatása arról, hogy a körzetükben milyen fejlesztés megvalósítása tervezett.
- Nem nyertes fejlesztések áttekintése és tanulságlevonás azok jellegéből.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Szavazás eredményeinek kihirdetése.
- Eredménykommunikáció a nyertes projektekről.
- Honlap vonatkozó részének elkészítése, tartalomfeltöltés.
- Folyamatos előrehaladási tájékoztatás a projektek állásáról, ennek belső rendszerének kialakítása.

6. Monitoring és értékelési szakasz

Szakasz célja: A monitoring folyamat végigkíséri a teljes megvalósítást. Célja, hogy az Önkormányzat visszajelzést gyűjtsön a folyamatról.

Szakasz időigénye: 1 hónap (adatgyűjtés folyamatos)

Tevékenységek a szakasz során

- Adatgyűjtés során összegyűlt adatok értékelése.
- Következtetések levonása és beépítése a következő évi folyamat előkészítésébe.
- Riport elkészítése az eredményekről.
- Jövő évi folyamat során a közösségi költségvetés rendszerének finomítása és fejlesztése.

Szakaszhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

- Nyilvános jelentés készítése az értékelésről.
- Főbb számok és mutatók kommunikálása (output indikátorok).